

- **Joi, 4 martie 2021**, în cadrul emisiunii *Totul despre România* a Radio România Internațional, a fost difuzat un interviu cu Attila Gidó (cercetător ISPMN). Tema interviului a fost recenta apariție editorială cu titlul [Gidó Attila](#) (editor), *20.000 de nume. Evidența deportaților din Transilvania de Nord rămași în viață*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2020. A fost prezentat conținutul volumului și s-a vorbit despre tragedia evreilor din Transilvania de Nord în timpul Holocaustului.

- **În perioada 4-6 martie 2021**, a avut loc **conferința internațională** online, „Jewish Youth in Transit” [Tineretul evreiesc în tranzit], organizată de Selma Stern Zentrum für Jüdische Studien Berlin-Brandenburg (ZJS), în parteneriat cu Universitatea Ebraică din Ierusalim, pe tema emergenței culturilor și mișcărilor de tineret evreiești în secolul 20. În cadrul panelului dedicat istoriei interacțiunilor între spații și mișcări de tineret, [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) a susținut prezentarea cu titlul „Alternative identities at the periphery of a national(ist) state. Jewish youth organizations in 1930s Romania” [Identități alternative la periferia unui stat național(ist). Organizații de tineret evreiești în România anilor '30]. Cercetarea a utilizat surse de arhivă și ego-documente care trasează ideologia și instrumentele principalelor organizații și mișcări evreiești de tineret active în România anilor 1930, susținând că în timpul existenței oficiale sau ilegale, acestea au funcționat ca insule ale identității evreiești într-un stat naționalist.

- **Duminică, 7 martie 2021**, a fost publicat **articolul** cu titlul *A romák sérülékenysége. Iskola és munka* [Vulnerabilitatea romilor. Educație și angajare] pe portalul național on-line Transindex. Articolul se bazează pe interviurile acordate de doi cercetători ISPMN, [Plainer Zsuzsa](#) și [Toma Stefánia](#), cu ocazia apariției **volumului** *Social and Economic Vulnerability of Roma people. Key factors for the Success and Continuity of Schooling Levels* [Vulnerabilitatea socială și economică a romilor. Factori-cheie în succesul și continuitatea educațională] editat de Mendes Maria Manuela (CIES-ISCTE), Olga Magano și Toma Stefánia, apărut la Editura Springer. Interviurile contextualizează mai pe larg tema centrală a volumului, fiind atinse mai multe subiecte legate de inegalitățile sociale, dar și despre factori, contexte și resurse necesare în combaterea inegalităților și a discriminării.

Interviurile, în limba maghiară, pot fi citite [aici](#).

Volumul *Social and Economical Vulnerability of Roma People* poate fi consultat [aici](#).

- **Luni, 8 martie 2021**, a avut loc **lansarea volumului** *Social and Economic Vulnerability of Roma people. Key factors for the Success and Continuity of Schooling Levels* [Vulnerabilitatea socială și economică a romilor. Factori-cheie în succesul și continuitatea educațională] în spațiul virtual. Evenimentul a fost găzduit de CIES-Iscte (Lisabona, Portugalia) și inaugurat de către directoarea centrului, Teresa Patricio. După scurte intervenții ale editorilor Mendes Maria

Manuela (CIES-Iscte), Olga Magano (CIES-Iscte) și [Toma Stefánia](#) (ISPMN), volumul a fost prezentat de Juan F. Gamella, profesor la Universitatea din Granada. În final, autorii au avut posibilitatea de a prezenta pe scurt contribuțiile individuale și a răspunde la întrebări sau observații.

Volumul a fost publicat în regim Open Access și poate fi consultat și descărcat de pe pagina editurii [aici](#).

- **Joi, 11 martie** și 1 aprilie 2021, [Toma Stefánia](#) (cercetător ISPMN) a participat la o serie de **mese rotunde** organizate în cadrul **proiectului ERC – HOMInG** condus de Paolo Boccagni la Facultatea de Sociologie a Universității din Trento (IT), în cadrul cărora au avut loc prezentări despre metodele de cercetare participativă în diferite contexte sociale, respectiv despre conținutul conceptual (și metaforic) al termenului de „acasă” (sau cămin), bazându-se pe experiențele cercetărilor de teren efectuate în diferite comunități rurale din Transilvania.

- **Vineri, 26 martie 2021**, [László Foszto](#) (cercetător SIPMN) a susținut o **prezentare** în cadrul seminarului online: *‘Mobilitate și contacte în lumile rome: Istorie, lingvistică și antropologie’*, organizat de Ilse About, Evangelia Adamou, Martin Olivera și Adèle Sute la EHESS (École des hautes études en sciences sociales | EHESS), Paris. Titlul prezentării a fost: *Biserică în casa mea: Activism online în rândul romilor evanghelici și noul discurs al imunității colective în vremea pandemiei*.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **În perioada 25-28 martie 2021**, a avut loc Festivalul Evreiesc Rediscover, un eveniment cultural online, organizat de către Municipiul Galați, partener în cadrul **proiectului [Rediscover](#)** – *Redescoperirea, expunerea și exploatarea moștenirii evreiești ascunse din Regiunea Dunării*, finanțat prin [Programul](#) Transnațional Dunărea.

Obiectivul principal al proiectului constă în explorarea patrimoniului comunităților evreiești din orașe mici și medii și crearea de produse culturale și turistice competitive, cu posibilitatea includerii acestora în rețele transnaționale. În cadrul consorțiului format din 10 parteneri financiari și 8 parteneri asociați, ISPMN, reprezentat de [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN), a participat în proiect ca partener strategic asociat al Municipiului Galați.

Festivalul reprezintă unul dintre produsele finale al proiectului, prin care se urmărește valorizarea moștenirii culturale a Comunității Evreiești din Galați. Cu un conținut bogat și divers, organizat în secțiuni distincte (gastronomie, patrimoniu construit, evenimente culturale, istorie orală), site-ul acestui festival poate fi accesat permanent [aici](#) și pe pagina de Facebook [aici](#).

- **Vineri, 26 martie 2021**, [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a participat la **emisiunea Multi-kulti** a Radio România Actualități, în cadrul căreia a vorbit despre proiectul MIRAS, [Muzeul Virtual al Minorităților Turcă și Tătară din Dobrogea](#). Discuția s-a axat asupra unora dintre

aspectele prezentate în cadrul muzeului virtual: învățământ religios, arhitectură religioasă, piese vestimentare și obiecte tradiționale, folclor muzical turc și tătar.

- **În luna martie 2021**, a apărut **cartea** „Ethnic Minorities as Treasure of the Danube Region”, volum care reunește publicațiile conferinței cu același titlu organizată de Ambasada Austriei la București, Forumul Cultural Austriac și Departamentul pentru Relații Interetnice, pe 23 septembrie 2020, la București.

Volumul conține studiile cercetătorilor ISPMN:

[Horváth István](#), *Towards a diversification of diversity? Minorities and identity politics in Romania.*

[Adriana Cupcea](#), *MIRAS –The Virtual Museum of the Turkish and Tatar Minorities in Dobruja (Romania).*

- **În luna martie 2021**, a apărut **articolul** ‘Faith and work for King and Country!’ Nationalization and covert Romanianization through the youth organization Straja Țării (1934–1940) [„Credință și muncă pentru Țară și Rege!” Naționalizare și românizare mascată prin organizația de tineret Straja Țării (1934-1940)], publicat de [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) în revista *National Identities*, Taylor & Francis online, DOI: [10.1080/14608944.2020.1813698](https://doi.org/10.1080/14608944.2020.1813698).

Studiul analizează organizația de tineret Straja Țării, creată de regele Carol al II-lea al României în al doilea deceniu interbelic, pe două paliere: dimensiunea organizațională și ideologică a Străzii Țării în cadrul proiectului național de unificare (1); relația tineretului evreu cu Straja Țării (2). Textul argumentează că Straja Țării, deși concepută formal ca strategie de revigorare a națiunii, a funcționat mai degrabă ca instrument pentru consolidarea puterii regelui. În raport cu minoritățile etnice, Straja a oscilat între ignorare, asimilare și respingere, lipsindu-i mecanismele de integrare a tinerilor minoritari.

- **Joi, 8 aprilie 2021**, cu ocazia Zilei Internaționale a Romilor, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul **emisiunii** în limbamaghiară *Hangoló* (Tonul zilei), a studioului teritorial Radio România Cluj. Împreună cu redactorul Márton Varga-Mihály, acesta a discutat despre semnificația zilei, aspectele sociale și culturale caracteristice populației rome din Transilvania.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Joi, 8 aprilie 2021**, a avut loc **primul seminar** DICE-ROMA din anul 2021, marcând totodată și Ziua Internațională a Romilor. [Gidó Attila](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere** cu titlul *Mit tudunk (eddig) az észak-erdélyi cigányok sorsáról (1940-1944)?* [Ce știm până acum despre soarta romilor din nordul Transilvaniei (1940-1944)]. Gidó Attila a prezentat rezultatele preliminare ale cercetării de arhivă. Fosztó László (cercetător ISPMN) a fost invitat ca *discussant* al articolului. Prelegerea a fost urmată de o sesiune de întrebări-răspunsuri și schimburi de idei referitoare la posibilitățile de continuare și extindere tematică a cercetării.

■ **Joi, 8 aprilie 2021**, [Toma Stefánia](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere plenară** (online) cu titlul *Romii în sistemul inegalităților educaționale* în cadrul conferinței internaționale *DreamRoad pentru Combaterea Sărăciei: Vise, Drumuri, Șanse*. Evenimentul a durat patru zile și a marcat Ziua Internațională a Romilor.

■ **Luni, 12 aprilie 2021**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la **seminarul** Departamentului de Antropologie Socială, Facultatea de Studii Sociale și Economice, Universitatea Comenius, Bratislava, la invitația directorului acestui departament, prof. Juraj Buzalka. Titlul **prezentării** a fost: *Etnicitate locală și amenințarea xenofobiei în România* [Local ethnicity and the threats of xenophobia in Romania]. Prezentarea a abordat relația între modelele istorice ale relațiilor etnice în contextul transformărilor socio-economice recente cu referință la opera lui Karl Polanyi. Modelele de relații etnice locale sunt bazate pe o coexistență pașnică și sunt consacrate de idei și practici ancorate în contextul socio-economic și o divizie istorică a resurselor. Transformările aduse de integrarea în sisteme politice (UE) și economice (piața comună) mai largi pot avea ca efect secundar creșterea sentimentelor xenofobe, astfel că societatea pare mai vulnerabilă în fața mesajelor populiste.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

■ **În perioada 14-16 aprilie 2021**, s-a desfășurat cea de-a 35-a Conferință Științifică Națională a Studenților (35. Tudományos Diákköri Konferencia) în științe umaniste din Ungaria. [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a participat la lucrările evenimentului, în rolul de oponent la o lucrare cu titlul *Separare și incluziune. Cercetări etnografice ale perioadei puerperale în Pustiana* (Fazakas-Tímár Carina: *Elválasztás és befogadás. A gyermekágyas időszakhoz fűződő társadalomnéprajzi vizsgálatok Pusztinában*) și în calitate de membru al juriului la secțiunea *Etnologie I. Folclor*. Prezentările acestei secțiuni s-au desfășurat în data de 15 aprilie 2021, în cadrul ei fiind susținute șapte prelegeri. Programul secțiunii poate fi accesat [aici](#).

■ **Sâmbătă, 24 aprilie 2021**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința** online intitulată *Limbile în pericol de dispariție: de la documentare la revitalizare* [Endangered Languages: from documentation to revitalization] organizată de CypRom – Asociația Romă din Cipru împreună cu CyLing – Societatea Lingvistică din Cipru. În cadrul conferinței s-au discutat aspectele metodologice și practice legate de cercetarea și conservarea unor limbi care sunt amenințate din cauza numărului redus de vorbitori.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

■ **Marti, 27 aprilie 2021**, a avut loc o întâlnire de lucru online, în cadrul stagiului de practică al cercetătorului postdoctoral Daniel Iftene, desfășurat la ISPMN, în cadrul proiectului POCU124146: Cercetare doctorală și postdoctorală calitate, inovativă și relevantă pentru piața muncii (Universitatea Babeș-Bolyai). Au participat la întâlnire [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN)

și lect dr. Daniel Iftene, de la Facultatea de Teatru și Film, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca. Tema discuției a fost proiectul de cercetare dezvoltat în cadrul stagiului de practică: „Reprezentarea minorităților etnice și religioase în cinema-ul românesc de după 1990”. Principalele aspecte discutate au fost: 1. *Minoritarul ca exotic sau exclus în filmele de dinaintea Noului Val Românesc. Tipare și stereotipii*; 2. *Recuperări ale trecutului minorităților naționale*; 3. *Tensiuni spre o normalizare a reprezentării minorităților naționale*. Studiul elaborat în cadrul stagiului va fi propus pentru seria ISPMN, Studii de Atelier (Working Papers).

- **În perioada 27-28 aprilie 2021**, a avut loc **conferința finală** online a proiectului [Rediscover](#) – Redescoperirea, expunerea și exploatarea moștenirii evreiești ascunse din Regiunea Dunării, finanțat prin Programul Transnațional Dunărea organizată de partenerul municipal Regensburg (Germania). Prima zi a evenimentului s-a adresat publicului larg, prin transmiterea live a unor dezbateri susținute de experți internaționali pe teme de pluralității iudaismului modern și turismului cultural valorizat prin patrimoniul evreiesc local. Cea de-a doua zi a reunit partenerii de proiect pentru evaluarea programelor pilot implementate până la această etapă și stabilirea potențialului de transferabilitate al proiectului prin manualul Rediscover de promovare a turismului și a moștenirii culturale evreiești locale. Din partea ISPMN, partener strategic asociat al proiectului, au participat la eveniment cercetătorii [Anca Filipovici](#) și [Attila Gidó](#).

Programul conferinței poate fi accesat [aici](#).

- **Joi, 29 aprilie 2021**, a avut loc un seminar de cercetare online la care au participat cercetătorii științifici ai ISPMN. În cadrul seminarului a fost dezbătut manuscrisul lui [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN), cu titlu „Loialități evreiești în Transilvania interbelică”. Întrebarea centrală a textului se referă la modul cum poate fi aplicat conceptul de *loialitate* pentru a descrie relația evreilor transilvăneni cu statul român și cu minoritatea maghiară în perioada 1918-1940. După o contextualizare istorică, manuscrisul oferă un cadru teoretic al cercetării. În următoarele capitole sunt parcurse temele: semnificația conceptului de *loialitate* în perioada interbelică; politicile statului român față de evreii din Transilvania; declarațiile de loialitate ale evreilor.
- **În luna aprilie 2021**, a apărut recenzia semnată de Kiss Dénes (sociolog, lector universitar la Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială), *Cultul penticostal în România*. Recenzie despre cartea lui [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) cu titlul „*Krisztus ajándéka van bennünk*”. *Pünkösdzizmus moldvai román, roma és csángó közösségekben*. [„Darul lui Hristos e în noi”. Cultul penticostal în comunitățile de români, romi și ceangăi din Moldova], în revista *Erdélyi Társadalom* (vol. XVIII., nr. 2/2020, pp. 223-226) și pe pagina web a [Institutului de Studii Religioase](#), Cluj-Napoca. Autorul recenziei remarcă faptul că volumul oferă o înțelegere antropologică a creșterii popularității cultului penticostal care contribuie semnificativ la poziția pe care România o ocupă în Europa, respectiv de „cea mai religioasă țară”. Totodată, autorul apreciază contribuția cărții la mai multe aspecte teoretice în ceea ce privește dezvoltarea cultului penticostal cu caracteristici specifice într-o microregiune cu comunități diverse din punct

de vedere religios și etnic. Sociologul constată că baza empirică a cărții abordează, de asemenea, situații antropologice puțin cunoscute, cum ar fi migrația și practicile de subzistență ale unei comunități de romi penticostali migranți din Moldova.

- **În luna aprilie 2021**, a apărut noul număr al revistei *Memoria. Revista gândirii arestate* (nr. 114 - 1/2021). [Remus Anghel](#) (cercetător ISPMN) a participat la dezbaterile „Germanii din România după al Doilea Război Mondial” (pp. 30-53). La dezbaterile din cadrul revistei au mai participat: Cosmin Budeancă (cercetător Fundația Culturală Memoria - moderatorul dezbaterii), Hannelore Baier, autor, și Ottmar Trașcă (cercetător la Institutul de istorie „G. Barițiu” al Academiei Române). În cadrul dezbaterii s-au analizat evoluția comunității germane din România, etapele importante în evoluția comunității și momentele dramatice prin care aceasta a trecut.
- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.